

Plagiátorom na školách odzvonilo. Preverí ich Theses

Bratislava - Nepodľahnúť zvykom opisovať, vypracovávať práce samostatne, používať zdroje korektne. Školy na Slovensku vyhlásili vojnu pohodlným študentom, ktorí svoje práce kreujú jednoduchou metódou CtrlC-CtrlV.

Málokto z nich si totiž uvedomuje závažnosť svojich krokov a podľa slov pedagógov, študenta to zabolí až vo chvíli, keď ho pri krádeži textu pristihnú.

Upozorniť na pochabý študentský "šport", ktorý výraznou mierou zasahuje do porušovania autorského zákona, sa rozhodla Univerzita Komenského v Bratislave. Pri odhaľovaní plagiátorov jej má napomôcť databázový systém Theses.

"Dávame študentom signál, nie v zmysle: strašíme vás, ale v zmysle: tí, ktorí sú poctiví, robia dobre," povedal rektor UK František Gahér.

Systém, ktorý vyvinuli na Masarykovej univerzite v Brne, dokáže v priebehu niekoľkých sekúnd porovnať zadanú prácu s tisíckami dokumentov, ktoré sú v školskom systéme. Momentálne ho využíva 22 vysokých škôl na Slovensku a v Českej republike.

Obsahuje vyše 71 tisíc záverečných prác a operuje s databázou, ktorú tvorí viac ako milión dokumentov; dáva si pozor aj na dokumenty z internetovej wikipédie.

Systém na odhaľovanie plagiátov chce už šesť vysokých škôl

Nachytaný na hruškách

Čo sa však stane s textom študenta, ktorý systém vyhodnotí ako pomerne kompatibilný s už registrovaným textom? Môže študenta priviesť na koberček pred disciplinárnu komisiu.

"Študijný poriadok umožňuje v zmysle zákona pokarhanie, podmienené vylúčenie a vylúčenie. V každom prípade o 'previnilcovi' rozhoduje disciplinárna komisia, ktorá dekanovi navrhne trest. Dekan potom tento trest môže uložiť," informoval prorektor UK pre vzdelávanie Ján Pekár.

Doplnil, že dávať študentovi pokarhanie alebo podmienené vylúčenie krátko pred koncom štúdia nie je účinné. "Predpokladám, že do úvahy prichádza iba trest vylúčenie zo štúdia." Ako doplnil rektor univerzity, trest vylúčenie zo štúdia je pre študenta mimoriadnou sankciou. "Pre tých, ktorí idú svoju prácu obhajovať, je toto dostatočné memento," uzavrel Gahér.

Ako pracuje systém?

- rozloží text na krátke reťazce, ktoré následne porovnáva, nemusia sa nachádzať identicky za sebou,
- automaticky sleduje všetky dokumenty,
- vyhľadáva podrobnosti v slovenskom, českom a anglickom jazyku,

- *zobrazuje všetky podobné dokumenty s percentuálnym zobrazením zhody*

Zdroj: UK

Vôľa učiteľov

Samotní študenti si v systéme môžu skontrolovať, či sa nejaké pasáže ich prác nezhodujú z textami, ktoré sú v databáze. Takto sa môžu vyhnúť prípadným nepríjemnostiam a vysvetľovaniu.

"Systém sleduje predovšetkým zhodu textov, nie plagiátorstvo. Vyhodnotenie, či ide o plagiát, bude závisieť od učiteľov, školiteľov, oponentov. Učitelia si definujú percento preverovania," povedal Pekár s tým, že práce v tých oblastiach, v ktorých sa štandardne cituje veľa, budú mať väčšiu mieru zhody, ako práce experimentálne.

Používanie systému nie je pre pedagógov povinné, avšak ako uviedol Gahér, škola môže v budúcnosti zo systému urobiť štandard. A budúcnosť môže stáť niekoho veľa nervov. Systém je totiž nastavený tak, že študenti podpisujú licenčnú zmluvu na zverejnenie svojej práce. "Aj keď sa to teraz neobjaví, je to tam. A každý žije s tým, že ho môžu odhaliť."

Práce sa na univerzite zhromažďujú do systému od roku 2006, Gahér uviedol, že s uvážením technických možností, nebude problém s nahodením aj starších prác do databázy.

Čo na to pedagógovia?

Stoly vysokoškolských pedagógov sa často prehýbajú pod množstvom seminárnych, bakalárskych či diplomových prác, a tak sa na prvý pohľad poctivému preštudovávaniu textu nedostáva významný priestor.

Avšak, študent by nemal podceňovať riziko. Ako pre Aktuálne.sk uviedla vysokoškolská pedagogička Vlasta Hochelová z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, osobne sa počas posledných dvoch týždňov stretla s tromi prípadmi výrazného plagiátorstva.

"Dostala som seminárnu prácu, ktorá vznikla kompletným prekopírovaním jedného výskumu zverejneného na internete - od slova do slova. Posudzovala som diplomovú prácu, ktorá mala viacero častí prevzatých bez citovania z internetu, a to ešte aj s rovnakými chybami, aké sa dali nájsť v pôvodnom materiáli," uviedla.

"Dostala som na posudzovanie aj rigoróznou prácu, v ktorej nebol snád' ani jeden riadok pôvodný - autorský. Takéto odhalenie je aj pre mňa veľmi nepríjemné. Postupujem tak, že tvrdím a prísnu kritiku sformulujem do posudku a prácu neodporúčam na obhajobu. Iné kompetencie ako radový pedagóg nemám," konštatovala Hochelová z katedry žurnalistiky.

"Zatiaľ čo v zahraničí pre porušenie autorského zákona študent opúšťa školu, u nás na Slovensku sme neadekvátne láskaví, dávame ďalšie a ďalšie šance," uzavrela.

Problém aj na akademickej pôde

Nálepku plagiátora však nemusí dostať iba študent. V pokušení "inšpirovať sa" cudzou prácou sú aj samotní pedagógovia. Tí môžu dokonca doplatiť na citovanie samého seba.

"Bývalý dekan zlínskej Univerzity Tomáša Baťu opísal väčšinu svojej docentskej práce zo svojej predošlej doktorskej práce. Opisoval sám od seba a aj to je neprípustné, pretože nie je morálne získať dva tituly za jednu prácu," spomína si na príklad kopírovania Hochelová.

"V Zlíne boli neúprosní. Ten pedagóg pod tlakom sám odišiel z univerzity. S ním na protest odišli ešte ďalší dvaja, lebo boli presvedčení, že motív znemožnenia osobnosti tohto pedagóga bol nemorálny."

Zdroj: <<http://aktualne.centrum.sk/domov/zdravie-skolstvo-spolocnost/clanek.phtml?id=1183481>>